

Szerződési minta dongafának tövön való eladására. *)

Közli : B.

Szerződés, mely egyfelől a m. kir. pénzügyministerium mint az erdőkinctár képviselője, és másfelől budapesti lakos és bejegyzett fakereskedő N. N. ur között 4000 négyezer darab tölgyfának az ungvári m. kir. erdőhivatalhoz tartozó hosszumező-báihonyi erdőből való eladása, illetőleg megvétele iránt az alábbiak szerint kötöttetett.

1. A kir. erdőkinctár a hosszumező-báihonyi erdőből N. N. urnak elad tövön az erdőben 4000 (négyezer) darab olyan tölgyfát, melyek vastagsága a földszintől kezdve legfennebb $4\frac{1}{2}'$ (négy és fél láb) magasságban mérve, legalább 26" (huszonhat) hüvelyk.

2. A kir. kinctár, illetőleg az ungvári erdőhivatal köteles az N. N. ur vagy megbízottja által kiválasztandó 4000 (négyezer) darab tölgyfát folyó évi september-hó 1-től kezdve idei október-hó végéig kijelölni.

3. A k. erdőkinctár kötelezi magát, hogy a hosszumező-báihonyi erdőből 1876. évi april-hó végeig donga-készítésre fát senki másnak nem ad el.

4. N. N. ur megvásárol az előbb megjelölt kinctári erdőkből 4000 (négyezer) darab tölgyfát, s ezeket a földszintől kezdve legfennebb $4\frac{1}{2}$ (négy és fél láb) magasságban mért 26" (huszonhat hüvelyknyi) vastagságtól kezdve felfelé menő tetszés szerinti vastagságig, beleértve a 26" vastag törzseket is, az erdőből szabad tetszése szerint választja ki.

5. Vásárló N. N. ur köteles a hosszumező-báihonyi erdőből az előbbi pontban megjelölt méretű fákat folyó évi september-hó 1-től kezdve idei október-hó végeig az ungvári erdőhivatal felhívására az ezen szerződés 7. pontjában foglalt kötelezettség mellett kiválasztani és minden egy darab fáért a következő

*) E közleményünk folytatását teszi azon szerződési mintáknak, melyek lapunk addigi folyamaiban megjelentek. Szerk.

pontban kikötött időközökben 20 (husz) forint vételárt az ungvári m. kir. jószágigazgatóság pénztárába megfizetni.

6. Vásárló N. N. ur az általa tövön megvett és levágatásra kiválasztott 4000 (négyezer) darab tölgyfáért járó és összesen 80000 (nyolczvanezer) forintot tevő vételárt az ungvári m. k. jószágigazgatóság pénztárának, illetőleg a kir. erdőkinestárnak következő összegekben köteles megfizetni :

6000 (hatezer) forintot fizet 187négy évi szeptember-hó 1-én;
 6000 (hatezer) forintot fizet 187négy évi október-hó 1-én;
 6000 (hatezer) forintot fizet 187négy évi november-hó 1-én;
 6000 (hatezer) forintot fizet 187négy évi december-hó 1-én;
 20000 (huszezer) forintot fizet 187öt évi január-hó 1-én;
 20000 (huszezer) forintot fizet 187öt évi február-hó 1-én; és
 16000 (tizenhatezer) forintot fizet 187öt évi márczius-hó 1-én.

Ezen fizetési kötelezettségekből folyólag tehát vásárló N. N. ur az általa megvett és részére kijelölt fákból feldolgozásra csak annyit vágathat le, mennyinek árát az előbb megjelölt fizetési napokon előre lefizette. Vásárlónak jogában áll egyébiránt az is, hogy az általa megvett fákat az előbb megjelölt fizetési arányoktól eltérőleg is feldolgoztathassa, ez esetre azonban köteles a fizetést oly összegekben teljesíteni, melyek erejéig megfelelő számú fákat kíván feldolgoztatni.

Egyébiránt önként értetik az is, hogy a fennebb megjelölt vételár-összegeket az illető fizetési napokon vásárló N. N. ur mulhatlanul köteles megfizetni még azon esetre is, ha az általa levágatni szándékozt fák számának értékösszege a teljesítendő fizetési összegét el nem érné is.

7. Vásárló vagy megbizottja a megvett 4000 darab tölgyfát a hosszumező-bárhonyi erdő azon területén, mely az ezen szerződés eredeti példányához fűzött térképen, piros színű vonallal és a Latorcza vize által van határolva a 26''-nyi vastagságtól felfelé szabad tetszése szerint és az ungvári m. k. erdőhivatal képviselőjének jelenlétében választja ki, mindazonáltal oly kötelezettséggel, hogy azon esetre, ha az általa kiválasztott fa, erdőgazdászati tekinteteből az erdőhivatal képviselője által a kiválasztás alkalmával le nem vágathatónak nyilváníthatnák,

akkor az ilyen fa helyett mást választani köteles mindaddig, míg az általa megvett 4000 darab ki lett választva.

8. A vásárló vagy megbízottja által kiválasztott tölgyfák a kiválasztás alkalmával az ungvári m. kir. erdőhivatal részéről úgy a törzs tövén, mint annak mell-magasságban lévő oldalán olajfestékekkel feljegyzett folyószámokkal láttatnak el s egyszersmind az ungvári m. kir. erdőhivatal és vásárló bélyegző-jelével is megjegyeztetnek, míg azok átmérőjének vastagsága a kiválasztás alkalmával felvett kimutatásban az illető törzs folyószáma után följegyeztetik. Ezen az ungvári m. kir. erdőhivatal kezénél lévő kimutatás egyszersmind a vásárló által levágatott fák ugyanazonosságának, illetőleg azok megtörtént kijelöltségének megállapításánál is egyedül szolgál mérvadó okmányul. A törzsek kiválasztásáról felvett kimutatást az erdőhivatal képviselőjén kívül, szabadságában áll a vásárlónak vagy megbízottjának is aláírni, mely kimutatásról kívánat esetére vásárlónak vagy megbízottjának egy hiteles másolat szintén kiadatik.

9. Vásárló az általa kiválasztott és levágatott fákból csupán hordó-dongákat készíttethet, s a fatörzset ezen dongák készítésére csupán 12 (tizenkét) hüvelyk felső átmérőig használhatja fel. Ehez képest tehát a törzsrészek és ágak 12 (tizenkét) hüvelyk vastagságtól kezdve lefelé, valamint a donga feldolgozás után maradó összes hulladékfa, a vásárló által kiválasztott, de dongára esetleg nem alkalmas fatörzsek és törzsrészek is egyedül a kincstár kizárólagos tulajdonát képezik; melyekből azouban a kincstár köteles a vásárló munkásainak elhelyezésére szolgáló erdei kunyhók felállításához szükséges faanyagokat, s a munkások tüzelésére megkívántató ág és hulladékfát is ingyen kiszolgáltatni.

10. Vásárlónak nincs jogában az, hogy ha a részéről levágatásra kiválasztott tölgyfa egész törzse, vagy törzsrésze a feldolgozás közben nem találtatnék dongára alkalmasnak, a helyett más törzs kijelölését kívánja, még azon esetre sem, ha ezen ujon kért fának árszabály szerinti árát megfizetni is kívánná.

11. Vásárló köteles az általa megvett 4000 darab fából való dongakészítést legkésőbb az 1876. évi ápril-hó végeig

befejezni és a készített dongát az erdőből legkésőbb és szintén 1876. évi szeptember-hó 1-ig kiszállítani.

Ha vásárló az általa készített dongákat egy bizonyos főrakodó helyre kívánná összehordatni, ez esetre ily helyiségül ha vasuti továbbszállítást kíván használni a „Gorond“ melletti erdőtisztás, ha pedig vizen való továbbszállítást kíván alkalmazni a datorcza-menti „Szilas“ nevű erdőrész jelöltetik ki.

12. A vásárló által megvett, de az 1876. évi ápril-hó végéig dongára fel nem dolgozott, és tűvön álló vagy levágott szállfák, törzsek és törzsrészek, ha dongakészítésre alkalmasak is, a kincstár tulajdonát képezik, s ezekre, valamint az erdőből 1876. évi szeptember-hó 1-ig ki nem szállított dongára is vásárlónak minden tulajdoni joga megszűnik, miután azok a megjelölt határidőn túl a k. erdőkincstár kizárólagos birtokát képezik.

13. Ha a vásárló által megvett fák levágás alkalmával a szomszéd törzseken fennakadnak, és azok leejtése végett a vásárló által meg nem vett, illetőleg előre ki nem jelölt fákat is le kellene vágni, vagy ha ezen levágás nem szükséges is, de a leeső fa szomszédságában lévő törzs vásárló fájának ledöntése alkalmával annyira megsérült, hogy annak tovább való tűvön hagyása az ungvári m. kir. erdőhivatal képviselőjének ítélete szerint a fa értékének veszélyeztetése nélkül nem lehetséges, akkor minden levágott vagy az előbbi értelemben megsértett egy darab fáért, ha annak a földszintől $4\frac{1}{2}'$ (négy és fél) láb magasságban mért átmérője legalább 20" (husz) hüvelyket tesz, köteles vásárló 25 (huszonöt) forintot fizetni, míg azon esetre, ha a levágott vagy megsérült törzs átmérője 20" (husz) hüvelyken alul van akkor vásárló az ilyen törzsért 15 (tizenöt) forintot fizet.

Ha vásárló munkásai által a levágásra ki nem jelölt és meg nem számozott vagy bélyegnélküli fák szándékosan döntetnének le, akkor vásárló N. N. ur köteles minden ily darab fáért, ha az a mellmagasságban legalább 20" (husz) hüvelyk vastag 30 (harmincz) forintot fizetni a 20" (husz) hüvelyknél vékonyabb méretűekért pedig 20 (husz) forintot.

Az engedély nélkül levágott vagy a levágásra kijelölt fák ledönthetése végett szükségszerűen levágott, vagy ledöntés köz-

ben megsértett és az ungvári m. kir. erdőhivatal képviselője által tovább tövön hagyhatónak nem talált fákért, az előbb kikötött árakat köteles vásárló az ungvári m. kir. erdőhivatal ebbeli felhívására tizennégy nap alatt a m. kir. jószágigazgatóság pénztárába mulhatlanul megfizetni. Kijelentetvén egyszerűsmind az, hogy az erdőhivatalnak erre vonatkozó kimutatása és kiszámítása vásárló részéről teljes próbát nyújtó hiteles okmánynak ismertetik, mely ellen kifogást tenni jogában nem áll.

14. A hosszumező-báhonyi erdőnek ezen szerződés eredeti példányához fűzött térképén piros színnel körül kerített erdőterületen a vásárló által kiválasztott tölgyfák egyes területszakaszokban vétetnek levágatás és feldolgozás alá, még pedig olyképen, hogy ezen területszakaszok elsője az erdőnek déli részén veszi kezdetét, vagy is a Latorcza vizének partjától kezdve az ugynevezett bahonyi réten át jelöltetik ki, melylyel az erre következően kijelölendő területszakaszok párhuzamosan vitetnek észak felé az egész erdőn keresztül.

15. A kincstár vásárlónak az általa megvett és illetőleg részére kijelölt fákban vagy az ezen fából készített dongákban szenvedett bármely kárért semminemű térítéssel nem tartozik. Ellenben biztosittatik vásárló részére az erdőben lévő anyagokra a szavatosság nélküli kincstári felügyelet.

16. A vásárló számára kijelölt fák az általa levágatott törzsek vagy az ezekből készített dongák csak akkor mennek át végleg vásárló tulajdonába, ha a fának értéke az ungvári m. kir. jószágigazgatóság pénztárába általa tettleg lefizettetett.

17. A hosszumező-bányi erdő legeltetési és makkoltatási mellékhaszonvételének az eddigi szokás szerint való értékesítése ellen vásárló semminemű kifogást nem tehet; a kincstár részéről azonban biztosittatik vásárló, hogy fuvarosainak az említett erdőlegeltetés alá bocsátható részében a fuvarnapokon a szabad legeltetés, a mennyiben ez lehetséges, megengedtetik.

18. Ha a vásárló ezen szerződés tartama alatt esetleg elhalna, akkor ezen szerződés egyetemleges kötelezettség mellett a meghalt vásárló törvényes örökösire száll.

19. Vásárló jót áll és szoros kötelezettségének ismeri az általa vagy felügyelői, fuvarosai, munkásai s egyéb megbízottjai

által a kincstár javaiban okozott mindennemű károkért teljes kártérítést nyújtani; az ungvári m. kir. erdőhivatal által kipuhatolt kártérítési összegről szóló kimutatást elismeri, vásárló teljes próbát nyújtó hiteles okiratnak, és kötelezi magát a felszólítás napjától számítandó hat hét alatt a kártérítési összeget az illető állampénztárba befizetni; mit ha nem tenne, jogositva leendő a kincstár azt a minden egyes esetre ezennel megállapított 50 frt vinculummal együtt a vállalkozótól sommás per útján, akárhol található vagyonából behajtani.

A kincstár tulajdonának minden megkárosítója a fennálló törvényekben megszabott büntető eljárás alá is esik.

20. A szerződés pontos megtartásának a kincstárral szemben való biztosítására, vásárló köteles készpénzben, 16000 (tizenhatezer) forintnyi biztosítéki összeget Budapesten a m. k. központi állampénztárnál készpénzben letenni, vagy azt utólagosan a ministerium részéről elfogadhatónak nyilatkoztatot jelzálog lekötésével biztosítani.

Ezen biztosítéki összeg, ha vásárló az ezen szerződésben elvállalt kötelezettségeinek pontosan megfelelt, az ezen szerződés 6-ik pontja értelmében általa 1875. évi márczius-hó 1-én fizetendő 16000 (tizenhatezer) forint faár, illetőleg a vásárló által fizetendő legutolsó részlet-összeg kiegyenlítésére be fog számíttatni.

21. A szerződés pontos teljesítése végett letett biztosítékon kívül vásárló a kincstárnak ezen szerződésből származható mindennemű követeléseikért összes ingó- és ingatlan vagyonával kezekszik, s közvetlen fizetői jóállással tartozik, míg a biztosítéki összeg a szerződés netaláni megszegése esetében a kincstárra száll, s ilyennemű követelések kiegyenlítésére nem szolgálhat.

22. A megvett fák kijelölésének az azokért ezen szerződés 6-ik pontjában megjelölt határnapokon járó fizetési kötelezettségeknek, valamint a 13-ik pontban szabályozott fizetés teljesítésének elmulasztása, és egyáltalában ezen szerződésben megállapított bármely más kötelezettségnek nem teljesítése szerződésszegésnek fog tekintetni, a m. k. pénzügyministeriumot feljogosítván arra, hogy vásárlót az ezen szerződésből folyó minden

további használatról bíró beavatkozás mellőzésével azonnal eltiltsa, az illető anyagokkal vásárló veszélyére szabadon rendelkezze, és a letett biztosítéki összeget a kincstár javára visszatartsa; ezenkívül az államkincstárnak jogában álland, a vásárló által megvett fákat, az ezekből netalán már készített dongákat, vásárló terhére és költségén, ha csak egyetlen egy új árverés megtartása mellett is, vagy ha az eredményre nem vezetne, szabad kézből eladni, mely esetben a netalán csekélyebb vételárösszegeből a kincstárra háromlós veszteségért, mint szintén az új árverés költségeinek megtérítéseért, minden további hátrányok kiegyenlítéseért a szerződésszegő vásárló összes ingó- és ingatlan vagyonával annyival inkább felelős leendő, mert a biztosíték a kincstár javára esvén, ugyanaz ily eljárás által okozott követelések kiegyenlítésére nem szolgálhat.

Ezenkívül különösen kiköttetik, hogy ha ezen új árverésnél netalán nagyobb ajánlat tétetnék, az így elért többlet a kincstár illeti, a biztosítéki összeg pedig ezen esetben is a kincstár javára esik.

23. Közmegegyezéssel megállapittatik, hogy a kincstár ezen szerződésből keletkezhető mindennemű jogügyi kérdésekre nézve, valamint az azokra vonatkozó biztosítási vagy végrehajtási ügyekre nézve, ha a kincstár a felperes fél, a szükséges lépéseket, egy a m. kir. pénzügyminisztérium által szabadon választott, sommás szóbeli tárgyalásokra nézve illetékes bíróság előtt a követelés nagyságára való tekintet nélkül, sommás szóbeli uton megtehesse és keresztülvihesse; ellenben, ha a vállalkozó fogna a m. kir. kincstár ellen törvény útján fellépni, ő a kincstárt csupán csak az 1868. évi 54. tvczikk 3. cz., 3. fejezetében szabályozott rendes eljárási uton a m. k. kincstári jogügyek igazgatósága, mint kincstári jogképviselő székhelyén lévő illetékes bíróság előtt perelheti be.

24. Minden ezen szerződéssel összekötött bélyegdíjak és egyéb illetékek kizárólag a vásárló által fedezendőek.

25. Ezen szerződés egy eredeti példányban állittatik ki, mely vásárló költségén a szerződés megkötése alkalmával csakis a megfelelő okmánybélyeggel láttatik el. Ezen eredeti példány

a m. kir. pénzügyministeriumnál marad, vásárlónak azonban arról egy hiteles másolat adatik ki.

26. Ezen szerződés mindkét részről történt aláírás, illetőleg jóváhagyás után azonnal teljes jogérvényre jut.

Jelen szerződést hitelességére és tökéletes érvényességére nézve a szerződő felek egyfelől a magyar kir. pénzügyministerium, másfelől pedig vásárló ur, továbbá két tanu sajátkezűleg aláírják; nyíltan és határozottan kijelentvén, miszerint jelen szerződés az ezt aláíró vásárlóra nézve aláírása után azonnal teljes jogérvényes kötelezettséggel bír, a kincstárra nézve pedig csak akkor válik kötelező erejűvé, midőn a m. k. pénzügyminister által végleg jóvá- és helybenhagyatott.

Erdeink lakói.

(Folytatás.)

A harmadik nálunk előforduló ragadozó család a menyétfélék (Mustelini, Marder). Az idetartozó állatok, noha külsejökre nézve nagyon különbözök, mindnyájan mégis, főképen a fogazatban egyeznek. Testök megnyult, hengeres, lábaik röviddek 5 ujuak, s egész talppal lépnek föl. Többnyire igen fürge és vérszomjas állatok, melyek Ausztráliát kivéve az egész földön találhatók.

A menyétféléknek erdeinkben lakó képviselői :

1. A nyuszt (*Mustela martes* L., Edelmarder). Szintén eléggé ismeretes állat, mely a hozzá közel álló nyesttől sárga színű torka által különbözik. A toroknak tiszta szép sárga színe azonban csak öreg korában tűnik elő, miért is a nyest és a nyuszt kicsinyei egymástól meg nem különböztethetők. A kinőtt nyestek és nyusztok nem csak torkuk színezeténél, de fogazatuknál fogva is különböznek egymástól. Mindamellett meglehet, hogy a kettő összepárosodása által koresalakok keletkeznek. A nyuszt sűrű téli gereznája a nyárinál csak kevésel